

УДК 338.2

Зелінська Є. Ю.
Київський національний університет
технологій та дизайну

DIGITALIZATION OF SHADOW ECONOMY OF UKRAINE

Digitalization of the shadow economy refers to the integration of digital technologies into informal economic activities that are not usually reported to tax authorities or regulated by the government. The shadow economy, also known as the informal economy or shadow economy, consists of all economic activities that occur outside the formal institutional framework of a country. The term "shadow economy" as defined by Friedrich Schneider refers to all economic activities that are hidden from official authorities for monetary, regulatory, and institutional reasons. These activities may include both legal activities conducted off the books to avoid taxation or regulation, as well as illegal activities such as drug trafficking and smuggling. Schneider's definition emphasizes the clandestine nature of these activities and their exclusion from official economic measurements [1, p. 5].

Overall, the digitalization of the shadow economy presents both opportunities and challenges for governments, businesses, and society at large. While digital technologies have the potential to improve efficiency and facilitate economic growth, they also raise concerns about tax evasion, regulatory compliance, and the proliferation of illicit activities in the informal economy. Addressing these challenges will require a multifaceted approach that combines technological innovation with effective regulation and enforcement measures [2, p. 2]. The digitalization of the shadow economy is marked by several key trends and tendencies:

- 1) Increased Use of Online Platforms;
- 2) Expansion of Digital Payment Methods;
- 3) Growth of the Gig Economy;
- 4) Utilization of Blockchain Technology;
- 5) Challenges for Regulation and Enforcement;
- 6) Globalization of Informal Transactions;
- 7) Emergence of Dark Web Markets.

The digitalization of the shadow economy in Ukraine follows similar trends observed globally, with the integration of digital technologies into informal economic activities [3, p. 4]. Here are some specific aspects of the digitalization of the shadow economy in Ukraine:

Table 1. Aspects of digitalization of Ukraine's shadow economy

	E-commerce Platforms	Ukraine has seen significant growth in e-commerce, with platforms like Rozetka, OLX, and Prom.ua becoming popular among consumers and businesses. While e-commerce provides legitimate opportunities for economic growth, it also enables informal economic
--	----------------------	---

		activities where sellers may not report their income or pay taxes.
.	Digital Payments	Digital payment methods have gained popularity in Ukraine, including mobile payment apps, online banking, and peer-to-peer payment platforms. These digital payment channels provide anonymity and flexibility, making them attractive for participants in the shadow economy to conduct transactions without leaving a clear financial trail.
.	Cryptocurrencies	Ukraine has shown increasing interest in cryptocurrencies like Bitcoin and Ethereum. While the government has yet to introduce comprehensive regulations for cryptocurrencies, they are used by some individuals and businesses for both legitimate and illicit purposes, including tax evasion and money laundering.
.	Informal Labor Market	The rise of the gig economy and freelance work facilitated by digital platforms has also contributed to the growth of the shadow economy in Ukraine. Many participants in these sectors may not report their income or pay taxes, leading to informal economic activities.
.	Challenges for Regulation	The digitalization of the shadow economy poses challenges for regulatory authorities in Ukraine. Traditional methods of tax collection and enforcement may struggle to keep pace with technological advancements, making it difficult to detect and combat tax evasion and other illicit activities in the digital realm.
.	Government Initiatives	The Ukrainian government has taken steps to address the challenges posed by the digitalization of the shadow economy. This includes efforts to introduce regulations for cryptocurrencies, improve tax collection mechanisms, and promote financial transparency and accountability.

Source: Author's own research

In summary, the digitalization of the shadow economy in Ukraine reflects broader global trends, with the integration of digital technologies enabling informal economic activities to operate more efficiently and discreetly. Addressing the challenges posed by the digital shadow economy will require coordinated efforts from government authorities, businesses, and civil society to develop effective regulatory frameworks and enforcement mechanisms.

References

- 1) Schneider, Friedrich G., "The Shadow Economy and Work in the Shadow: What Do We (Not) Know?". IZA Discussion Paper No. 6423, Available

at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=2031951> or
DOI: <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.2031951>

2) Gaspareniene, L., Remeikiene, R., & Navickas, V. (2016). The Concept of Digital Shadow Economy: Consumer's Attitude. *Procedia Economics and Finance*, 39, 502–509. DOI:10.1016/s2212-5671(16)30292-1

3) Verbivska, Liudmyla & Abramova, Maryna & Gudz, Maryna & Lyfar, Vladyslava & Khilukha, Oksana. (2023). Digitalization of the Ukrainian economy during a state of war is a necessity of the time. *Revista Amazonia Investiga*. 12. 184-194. DOI: 10.34069/AI/2023.68.08.17.

УДК 338.32

Гусейнова Н.О., здобувач освіти
Будякова О.Ю., науковий керівник, к.е.н., доц.
Київський національний університет
технологій та дизайну

СМАРТ-ЕКОНОМІКА ЯК СТРАТЕГІЧНИЙ НАПРЯМОК РОЗВИТКУ СУЧАСНИХ НАЦІОНАЛЬНИХ ГОСПОДАРСЬКИХ СИСТЕМ

Імплементація смарт-економіки є стратегічним напрямком розвитку сучасних національних господарських систем. Цей підхід передбачає використання передових цифрових технологій, таких як інтернет речей (IoT), штучний інтелект (AI), аналітика даних та цифрові платформи, тощо для підвищення ефективності, конкурентоспроможності та сталого розвитку економіки в епоху зеленого [1] та цифрового переходу [2].

Цілі сталого розвитку є одними з основних формотворчих чинників сучасних національних господарських систем [3].

Сучасна національна господарська система стикається з необхідністю адаптації до умов, які швидко змінюються, що вимагає впровадження новітніх технологій та інновацій. Одним з ключових напрямків є імплементація смарт-економіки, яка базується на використанні цифрових технологій та штучного інтелекту для підвищення ефективності та конкурентоспроможності.

Імплементація смарт-економіки передбачає впровадження інтернету речей для оптимізації виробництва та використання ресурсів, розробку аналітичних інструментів для прийняття рішень, а також створення цифрових платформ для підтримки економічної діяльності. Основна мета полягає в тому, щоб зробити економіку більш гнучкою, адаптивною та інноваційною.

Для успішної імплементації смарт-економіки необхідно розвивати відповідну інфраструктуру, забезпечувати кібербезпеку, підвищувати рівень цифрової грамотності населення та підготовку кадрів. Також важливою є співпраця між державним сектором, приватним бізнесом та громадськістю.